

prejal zákonom čis. 11. z r. 1918 medzi iným aj starú úpravu pomerov medzi štátom a cirkvami. Zmenené ústavné a politické pomery pri-niesly však so sebou mnohé zmeny štátnych predpisov vo veciach kultových, alebo aspoň nové chápanie týchto a teda aj novú prax. To veľmi sťažilo postavenie príslušných orgánov štátnej správy, ktoré sa musia orientovať v labyrinte veľkého množstva štátne-cirkevných predpisov recipovaných, pozmenených a novovydaných. Vezmeme-li pri tom do ohľadu neprístupnosť mnohých predpisov starších, komplikovanú ešte i nepresnosťou, ba často aj úplnou vadnosťou nůdzových prekladov, budeme si vedieť tým lepšie oceniť nesnadnú prácu autorovu, ktorou sa pokúsil o sosbieranie aspoň istého výseku z veľkého komplexu štátnych predpisov kultových. Autorova knížka o »Cirkevných dávkách« bola vyvolaná naliehavou potrebou správnej praxe a keďže je aj tomuto špeciálnemu účel' u primerane zostavená, iste bude praktikom konať veľmi dobré služby. Je prehľadná, ľahko písaná a stručná. Pod titulami o ložnom, štólových poplatkoch, rímsko-katolickej cirkevnej dani, cirkevne-školskej dani, o obecnej podpore konfesiám, kňazských patričnostiach v obecnom rozpočte, cirkevnej dani v evanj. cirkvi a. v., cirkevnej dani ev. ref. cirkvi ako aj o cirkevnej dani v židovských náboženských obciach, podáva texty najdôležitejších kultových predpisov, stručný výťah z nich, alebo aspoň ich citáciu. Veľmi správne berie zreteľ aj na bývalú judikaturu uhorskú ako aj na zásadné rozhodnutia najvyššieho správneho súdu čsl., ktoré sú nezbytným doplnkom predpisov normatívnych a preto aj cennou pomôckou správnej praxe.

Škoda len, že autor neprizeral rovnako aspoň k základným požiadavkom prác vedeckých. Rozhodne mu treba vytknúť, že nevyčerpal ani kardínálne a ľahko prístupné diela odbornej literatury a že aj citácia použitých prameňov trpí miestami nepresnosťou, alebo neúplnosťou. Dikcia autorova, hoci právnický dobrá, predsa nesie početné známky vplyvu prekladania z maďarčiny. Chybí tiež abecedný register vecný a chronologický soznam použitých zákonov, nariadení a zásadných rozhodnutí súdnych i správnych. Knappek.

Ing. František Munk: Nové hospodárství. Studie o hospodárské revoluci XX. století. S předmluvou Doc. Dr. Václ. Verunáče. Nákladem Orbis. V Praze, 1929. 8°. Stran 113. Cena Kč 15.— — V předmluvě vítá Verunáč toto dílo jako nový projev mládeže, hlásící se k laboretismu, t. j. ke kooperaci v hospodárství, k jeho racionalisaci a zejména k jeho zetisování. Tím jsou také stručně vyjádřeny hlavní myšlenky a hesla této knížky. Její poměrně malý rozsah nedovoluje — přes zhuštěnost výkladu — aby autor šel do hloubky; je patrné, že kniha je psána pro informaci širšího obecnstva. Bude se líbit však i odborníkovi jako opravdu vtípná essay a to o věci, o které se obyčejně essaye nepíší. Zejména první kapitola, nadepsaná »Světová válka a hospodárská revoluce«, obsahuje tolik bystrých postřehů, tolik upozornění na samozřejmé věci, jejichž samozřejmost si neuvědomujeme, že se vyrovná v každém ohledu předním dílům z cizích literatur, kterou autor, jak patrné z knihy, dokonale zná; k poutavosti knihy přispívají také zajímavé příklady z historie hospodárství. Další kapitoly jsou: hospodárství v pohybu, revoluce průmyslu, revoluce obchodu — která je zvlášť zajímavá —, konec laissez faire — a co potom a konečně výhled.

Kniha je radostným dokladem duševní pružnosti našich mladých hospodárských praktických odborníků; patří k tomu jistě odvaha, vzepřít se starým liberalistickým heslům a žádat v tak široké míře spolupráci a regulaci hospodárství státem. Ve veřejnosti se už setkala s velkým úspěchem. Dr. Čakrt.

Dr. Jan Gallas a dr. František Janoščík: Výklad k zákonu o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ve znění novely ze dne 8. listopadu 1928, čis. 184. Sb. z. a n. Nákladem Sdružení úředníků a zřízenců československých sociálně-pojišťovacích ústavů v Praze. Stran 510. — Autorem 4. vydání výkladu není již dr. Gallas

sám, nýbrž spolu s ním také dr. František Janoščík z Ústřední sociální pojišťovny. Toto spolupracovníctví projevilo se nejen četnými změnami v obsahu, nýbrž také tím, že bylo čteně použito zkušeností z praxe Ústřední sociální pojišťovny při provádění zákona. Velké změny proti předcházejícím vydáním vyžádala si ovšem novela sama. Kniha byla nyní zdokonalena především ve své vnější úpravě, takže působí příznivěji než dříve dobrým papírem a jasným, byť i poněkud drobným tiskem. Místa novelou změněná jsou pro přehlednost tištěna kursivou. Změněna byla i úprava textu samého a komentář byl připojen k jednotlivým paragrafům zákona pod čarou drobnějším písmem. Tato úprava je poněkud v rozporu s titulem knihy, poněvadž působí dojem, že jde o pouhé komentované vydání zákona, tím spíše, že výklad připíná se leckde ve formě dosti úsečné jen k jednotlivým odstavcům paragrafu a pojmům zákona a je tak příliš rozdroben na zcela malé oddíly, na rozdíl od dřívějších vydání, v nichž za jednotlivými paragrafy zákona následovala souvislá pojednání někde téměř ve formě drobných monografií. Bylo by také zapotřebí, aby v textu byla přesně oddělena místa, v nichž se citují rozhodnutí nejvyššího správního soudu od výkladů autorů, kteří jich velmi často používají místo svých vlastních slov.

I po věcné stránce byl výklad sám značně změněn proti dřívějším vydáním a to nejen tam, kde toho vyžadovala novelisace, a bylo v něm také hojně použito názorů vyslovených v rozhodnutích nejvyššího správního soudu a materiálu získaného při praktickém provádění zákona. Z úvodu byla vypuštěna část týkající se teorie pojištění a sociálního pojištění a ponechána v něm zcela stručná část historická. Také všechny ostatní změny byly vedeny snahou zpracovati knihu tak, aby byla především praktickou pomůckou. Třeba by v některých případech bylo možno mít i jiné názory na smysl ustanovení zákona a leckde by bylo i vhodné, aby výklad byl poněkud rozšířen, přece jen kniha je velmi jasným komentářem a je při jejím účelu jen její předností, že se nezabývá příliš pochybnostmi, které by při výkladu zákona mohly vzniknouti. Ko.

Rudolf Hanzal: Pensijní pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. Nákladem Obce kovoprůmyslového úřednictva a zřízeníctva v Praze, 1929, 8°, stran 133, cena Kč 12.—. — Kniha tato obsahuje text nového zákona o pensijním pojištění a podává k němu výklad a vysvětlivky ve stručné, však čtenáři přístupné formě, přičemž při tom k nejběžnějším praktickým stykům pojištěnců s nositeli pensijního pojištění. Dr. Jindřich.

L'Année de la Société des Nations (1er octobre 1927—30 septembre 1928). Genève, 1928. Section d'information du Secrétariat de la Société des Nations. 8°. Stran 261. Cena 1 fr. švýc. — Je to druhá publikace serie, která má za úkol vylíčiti každoročně činnost Společnosti národů a podáváti přehled důležitějších událostí, které se sběhly mezi dvěma zasedáními Shromáždění. Tato malá encyklopedie mezinárodních mírových snah poskytuje možnost rychle se informovati a je tudíž užitečnou pomůckou stejně pro ty, kdož hledají zprávy praktického rázu jako pro vědecké pracovníky a studující. — Mimo úvod, kde je shrnuta v hlavních rysech činnost Společnosti za rok 1927—1928, má tato ročenka 16 kapitol, v nichž se postupně probírají: poměr Společnosti národů k jednotlivým státům; otázky arbitráže, bezpečnosti a odzbrojení a sem spadající incident svatogotthardský; činnost stálého dvoru mezinárodní spravedlnosti a jiné otázky jeho organizace se týkající; otázky právní a ústavní jako kodifikace mezinárodního práva, styky Společnosti národů s institucemi zřízenými pod její autoritou a pod; organizace ekonomická a finanční; organizace dopravy a průvozu; organizace zdravotnictví; dále rozvoj duševní spolupráce, otázky politické, mezi nimiž též záležitost »maďarských optantů«; ochrana menšin; mandáty; správa saarského území; podána též krátká zpráva o svobodném městě Gdansku a dosti obsírně pojednáno o sociálním a humanitním díle Společnosti národů.